

ISSN 2616-6275

ISSN (online) 2617-9822

Інститут історії України Національна
Академія Наук України

Institute of History of Ukraine of
National Academy of Sciences of
Ukraine

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет
імені Г. Сковороди»

SHEI «Pereiaslav-Khmelnytskyi
Hryhorii Skovoroda State Pedagogical
University»

Центральноукраїнський національний
технічний університет

Central Ukrainian National Technical
University

УКРАЇНСЬКИЙ
НУМІЗМАТИЧНИЙ
ЩОРІЧНИК

THE UKRAINIAN
NUMISMATIC
ANNUAL

Випуск

4

Issue

Київ
Kyiv

Переяслав
Pereiaslav

Кропивницький
Kropyvnytskyi

2020

Рекомендовано до друку Вченою радою
Університету Григорія Сковороди в Переяславі.
Протокол № 5 від 16 грудня 2020 р.

Включений до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України
з історичних наук (Наказ МОН України № 886 від 02.07.2020 року)

Український нумізматичний щорічник. Вип. 4. Переяслав, 2020. 223 с.
The Ukrainian Numismatic Annual. Issue 4, Pereiaslav, 2020, 223 p.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ КВ 22861-12761Р від 03.07.2017

Збірник включено в міжнародні бази даних:

ERIH PLUS, DOAJ, CEEOL, ResearchBib.

Журнал розрахований на науковців, викладачів, аспірантів, докторантів, студентів, працівників музейних установ, експертів-мистецтвознавців та всіх, хто цікавиться питаннями нумізматики та спеціальних галузей історичної науки.

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних і посилань.

Головний редактор: Василь ОРЛИК, д.і.н., проф. (Кропивницький, Україна)

Відповідальний секретар: Андрій БОЙКО-ГАГАРІН, к.і.н. (Київ, Україна)

Редколегія:

Віктор КОЦУР, д.і.н., проф., академік НАПН України (Переяслав, Україна)

Світлана ОРЛИК, д.і.н., проф. (Кропивницький, Україна)

Ренат РІЖНЯК, д.і.н., проф. (Кропивницький, Україна)

Наталія ПАСІЧНИК, д.і.н., доц. (Кропивницький, Україна)

Микола НІКОЛАЄВ, д.і.н. (Переяслав, Україна)

Маріуш МЕЛЬЧАРЕК, д-р хабілітований, проф. (Варшава, Польща)

Кшиштоф ФІЛПОВ, д-р хабілітований, проф. (Білосток, Польща)

Адріан ПОПЕСКУ, д-р (Кембрідж, Велика Британія)

Вольфганг ШУЛЬЦ, д-р (Ессен, Німеччина)

Лілія ДЕРГАЧОВА, д-р (Бухарест, Румунія)

Дочка ВЛАДІМІРОВА-АЛАДЖОВА, д-р (Софія, Болгарія)

Рада рецензентів:

Геннадій БОРЯК, д.і.н., проф., член-кореспондент НАН України; **Олександр ДЗИГОВСЬКИЙ**,

д.і.н., проф.; **Сергій КУЛЕШОВ**, д.і.н., проф.; **Валерій ЛАСТОВСЬКИЙ**, д.і.н., проф.;

Олександр ПОТИЛЬЧАК, д.і.н., проф.; **Ірина ХРОМОВА**, к.і.н.; **Микола ТУПЧІЄНКО**, к.і.н.,

доц.; **Кирило МИЗГІН**, д-р (Польща); **Збішек ШУСТЕК**, д-р (Словаччина).

Літературні редактори:

Валерій МИЦЕНКО (редактор англomовних текстів)

Ганна БОНДАРЕНКО (літературний редактор)

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційній сторінці видання
<https://numismatic-journal.com/index.php/journal>

ЗМІСТ

Статті

Орлик В. Знахідки в басейні р. Тясмину мідних монет Ольвії з Деметрою та «істрійським» варіантом міської емблеми.....	5
Ніколаєв М. Хронологія ольвійських «борисфенів».....	14
Владімірова-Аладжова Д. Пізньоантичні печатки із давньої Сердики.....	43
Ластовський В. Дві візантійських монети з території Мотронинського монастиря та легенда про його заснування княгинею Мотроною.....	50
Лемберг Є., Шостопал А. Монетно-речовий скарб першої половини IX століття з Черкаської області.....	58
Кулешов С. Нові знахідки скандинавських монет IX–XI століть на території України.....	70
Шульц В. Мідна монета правителя Артюкідів Найм Ал-Дін Альпі з шістьма контрамарками.....	82
Потильчак О. Маловідомий тип наслідування дирхема з «князівським знаком» Володимира Ольгердовича.....	89
Зайцев В. Про датування брянських імітацій дангів хана Узбека.....	104
Зайончковський Ю., Тішкін В. Хаджі-Тарханські срібні монети хана «Великої Орди» Махмуда б. Мухаммада б. Тимура.....	114
Даболіньш В. Якість ризьких шилінгів за часів польського панування (1581–1621).....	131
Коцур В. Нумізматичне зібрання Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».....	144
Бойко-Гагарін А. Підробки російських грошей кінця XIX – початку XX століття у зібранні Національного музею історії України.....	165
Філіпов К., Шустек З. Два альбоми з Першої Світової Війни – Чехословаччина та Польща.....	184

Події

Академіку Віктору Петровичу Коцуру – 60!.....	196
До 50-річчя доктора історичних наук, професора Василя Михайловича Орлика ..	201
Огляд міжнародного фахового семінару « Проблеми і перспективи нумізматичної та Римської доби на теренах Південно-Східної Європи », присвяченого пам'яті Владлена Анохіна, 26 вересня 2019 р., м. Меджибіж.....	208
Огляд IX міжнародної наукової конференції « Білоруському рублю – 25! », 14–16 жовтня 2019 року, п. Раубічі, Білорусь.....	211
Огляд VI Міжнародної наукової конференції « Актуальні проблеми нумізматичної системи спеціальних галузей історичної науки », 17–18 вересня 2020 р., м. Кропивницький.....	214
In memoriam Нечитайло Валерій Володимирович (1963–2020).....	217

CONTENTS

Articles

Orlyk V. The finds in the river basin of Tiasmyn copper coins of the Olbia with the Demeter and «istriian» variant of the city emblem.....	5
Nikolaev M. The chronology of Olbian «borysthenes».....	14
Vladimirova-Aladzhova D. Late antique seals from ancient Serdica.....	43
Lastovskiy V. Two Byzantine coins from the territory of Motronin monastery and the legend of its establishment by princess Motron.....	50
Lemberh Ye., Shostopal A. First half of the IXth century coin-ware hoard from Cherkasy region.....	58
Kuleshov S. New findings of Scandinavian coins IX–XI centuries at the territory of Ukraine.....	70
Schulze W. A copper coin of the Artuqid ruler Najm al-Din Alpi with six countermarks.....	82
Potyl'chak O. The unknown type of dirhem imitation with the «knights sign» of Volodymyr Olgerdovych.....	89
Zaytsev V. About the dating of the Bryansk coin imitations of the Öz Beg khan's dangs.....	104
Tishkin V., Zayonchkovskiy Y. Silver coins of Mahmud B. Muhammad B. Timur khan minted in Hajji Tarkhan.....	114
Dāboliņš V. The fineness of Riga schillings under Polish rule (1581–1621).....	131
Kotsur V. The numismatic collection of the National historical-ethnographic reservation «Pereyaslav».....	144
Boiko-Haharin A. The Russian money counterfeits of the end of XIX – the beginning of the XX cent. in the collection of the National museum of Ukrainian history.....	165
Filipow K., Szustek Z. Two albums from the First World War – Czechoslovakia and Poland.....	184

Events

The Academician Viktor Petrovych Kotsur celebrates 60th anniversary!.....	196
To the 50th anniversary of Doctor of Historical Sciences, Professor Vasyl Mykhailovych Orlyk	201
Review of the international professional seminar « Problems and prospects of numismatics of Ancient and Roman period in South-Eastern Europe » dedicated to the memory of V.O. Anokhina, September 26, 2019, Medzhibizh.....	208
Review of the IX International Scientific Conference « Belarusian Ruble celebrates 25 years! », October 14-16, 2019, Raubichi, Belarus.....	211
Review of the VI International Scientific Conference « Actual problems of numismatics in the system of the special branches of the historical sciences », September 17–18, Kropyvnytskyi.....	214
In memoriam Nechytailo Valerii (1963–2020).....	217

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ
НУМІЗМАТИЧНИЙ
ЩОРІЧНИК

THE UKRAINIAN
NUMISMATIC
ANNUAL

Випуск

4

Issue

Адреса редакції:
Україна,
08401,
м. Переяслав
Київська область,
вул. Сухомлинського, 30.

Комп'ютерне верстання: Домбровська Я. М.

Підписано до друку 21.12.2020 р. Формат 60x84 1/8.
Папір офсет. Гарнітура Times. Наклад 100.
Зам. № 370. Ум. друк. арк. 12.
Виготівник: ФОП Домбровська Я. М.,
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 6366 від 22.08.2018 р.
08055, Київська обл., Макарівський р-он, с. Вільне,
вул. Чапаєва, 16а, e-mail: devis519@ukr.net